

15.10.2025

Käyttösuunnitelma 2026 Kalatalouden kehittämisrahasto

1. Hallinto ja sopimukset

Kalatalouden kehittämisrahaston nykyisen säännön mukaan rahaston asioista päättää sen hallitus. Hallitukseen valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan kolme edustajaa kunnasta, kaksi edustajaa maa- ja metsätalousministeriöstä sekä Lapin Ely-keskuksesta, Metsähallituksesta, Luonnonvarakeskuksesta (Luke), Inarin kalastusalueesta ja Saamelaiskäräjistä yksi edustaja kustakin. Vuonna 2025 rahastolle valittiin hallitus kaudelle 2025–2029. Lisäksi kunnanhallitus on 2.9.2019 päättänyt, että hallituksen kokouksiin kutsutaan asiantuntijajäseneksi läsnäolo- ja puheoikeudella kaupallisten kalastajien edustaja.

Vuodesta 2007 alkaen rahasto on eriytetty kunnan kirjanpidossa omaksi taseyksikökseen niin, että rahastolle laaditaan oma tulos- ja rahoituslaskelma.

Rahaston toimintaa ohjaavat kunnan ja maa- ja metsätalousministeriön välillä 12.6.1996 ja 8.12.1998 tehdyt sopimukset. Molempien sopimusten 4. kohdassa todetaan, että rahaston varoilla laaditaan Inarijärven säännöstelystä aiheutuvien hoitovelvoitteiden toteuttamista ja vesistön käytön kehittämistä palvelevia selvityksiä ja suunnitelmia sekä edistetään kalataloutta ja vesistön muuta käyttöä.

Lisäksi kunnan ja MMM:n 16.12.2008 allekirjoitetun sopimuksen 3 § mukaan ”Inarin kunta toimittaa Inarijärven säännöstelyluvan mukaisen kalanhoitovelvoitteen täyttämiseksi tarvittavan energian ja muuta energiaa veloituksetta kalanviljelyvelvoitteesta huolehtivan Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen käyttöön Inarin kalanviljelylaitoksen nykyisen yhteenlasketun energiankulutuksen tason mukaisesti eli vuosikeskiarvona enintään 1,3 milj. kWh vuodessa. Toimittaminen jatkuu niin kauan, kun rahastoon siirrettyjä muita kuin Inarin kalanviljelylaitokseen pääomasijoituksena sidottuja korvausvaroja on käyttämättä.” Sopimus on siirretty Lukelle.

Kalanviljelylaitokseen on sijoitettu varoja n. 1,9 milj. euroa. Laitos on edelleen vuokrattu Luke:lle 20 vuodeksi ja vuokra on 8 %:n pääomasta. Inergia Oy:lle on lainattu n. 1,2 milj. euroa Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden oston, loput n. 1,3 milj. euroa on annettu rahamarkkinoille sijoitettavaksi. Tähän liittyvä varainhoitajan kanssa tehty omaisuudenhoitosopimus varojen hoidosta on päivitetty vuonna 2024.

Inergia Oy:lle v. 2012 annettu 1 206 008 euron bullet –lainan lainatyyppi on muutettu 6 vuoden tasalyhenteiseksi lainaksi (kunnanhallitus 4.9.2023 § 170). Vuotuinen lainanlyhennys on 200 000 euroa ja vuotuinen korko on arvioitu n. 29 000 euroa vuodessa (12 kk euribor+1,2 % marginaali). Lainasta on laadittu Inergia Oy:n kanssa uusi lainasopimus.

15.10.2025

2. Resurssit

Rahaston ensi vuoden nettomenojen arvioidaan olevan -85 092 euroa. Rahasto saa toimintatuottoja mm. kalanviljelylaitoksen vuokrista n. 185 000 euroa, vuotuista korkotuottoa Inergia Oy:ltä noin 29 000 euroa uuden lainasopimuksen mukaisesti ja sijoitustuottoa noin 60 000–100 000 euroa. Lisäksi saadaan jäähileavainmaksuja n. 40 000 euroa. Jäähilemaksua joudutaan nostamaan ensi vuonna, koska rahaston tuotot eivät kata välttämättömiä menoja. Jäähileasemien avainten osuutta pyritään vähentämään ja siirtymään entistä enemmän mobiilimaksamiseen muiden kuin ammattikalastajien osalta. Rahastoa puretaan arvioidun alijäämän verran noin 71 000 euroa.

Lähtökohtana on, että kalatalouden kehittämisrahaston toiminta sopeutetaan rahaston varoihin ja niistä saatavaan tuottoon. Käyttötalospuolella lämmitys- ja sähkökulut ovat viime vuosina nousseet, samoin palvelujen ostoissa kiinteistöpalvelujen kustannukset sekä koneiden ja kaluston korjauskulut ovat kasvaneet. Verrattaessa vuoden 2024 tilinpäätöstä ja vuoden 2025 toteutuma-arviota palvelujen ostot kasvavat 10 %. Suunnitelman mukaiset poistot kasvavat ensi vuonna 27 % verrattuna vuoteen 2024 Veskonniemen kalankäsittelylaitoksen laajennuksen myötä. Rahaston toimintaa pyritään mahdollisuuksien mukaan sopeuttamaan käytettävissä oleviin varoihin talousarviovuonna.

Rahasto on vuonna 2015 tehnyt kiinteistön hoidosta ja muun käytännön tehtävistä sopimuksen Inarin Kiinteistöt Oy:n kanssa. Tällä hetkellä Inarin Kiinteistöt Oy toteuttaa ostopalveluna kiinteistönhoidon, laitoshuollon sekä lisäksi tarvittaessa rakentamiseen liittyvät tehtävät. Lisäksi yhtiö hoitaa investointiavustusten hakemisen. Rahaston hallituksen esittelijänä ja sihteerinä toimii hallintojohtaja ja rahaston hallinnollisia tehtäviä hoidetaan hallinto-osastolla.

3. Toiminta

3.1. Kalankäsittelytilat, jäähileasemat ja satamat

Rahasto ylläpitää omistamiaan Veskonniemen ja Inarin kalankäsittelytiloja sekä Nellimin ja Kotalahden jäähilekoneita. Kalankäsittelytilat, niiden varustelu ja jäähileasemat antavat mahdollisuuden nykyistä suuremmalle kalastaja- ja saalismäärälle. Veskonniemen ja Inarin kalahalleilla on laitostunnus.

Kalahallien ja jäähileasemien käyttökustannukset ovat n. 150 000 euroa vuodessa.

Veskonniemi

Veskonniemen kalankäsittelytilojen käyttö on lisääntynyt ja on nykyisin ympärivuotista. Veskonniemen kalahalli on saanut laitoshyväksynnän vuonna 2010. Hallia on viime vuosina merkittävästi varusteltu. Kalahallin laajennus on saatu valmiiksi vuonna 2025.

15.10.2025

Inari

Inarin kalahallissa toiminta on vilkasta. Vuonna 2015 halli on peruskorjattu ja se on saanut laitoshyväksynnän.

Nellim

Nellimissä on kalasatama ja jäähileasema.

Kotalahti

Kotalahden jäähileasema on ollut käytössä kesästä 2019.

Kalavesien hoito

Rahaston talousarviossa varataan n. 20 000 euron määräraha kalanpoikasten istutusten ostamiseen Luonnonvarakeskuksen Inarin kalanviljelylaitokselta.

Kirakkaköngkään luonnonuoman avaamisen selvitystyö

Lapin ELY –keskus ja kunta ovat vuosina 2020-2021 tehneet esiselvityksen ja teknistaloudellisen yleissuunnitelman eri ratkaisuvaihtoehdosta vaellusyhteyden palauttamiseksi Ukonjärven ja Kirakkajoen vesistöjen välille ja Rahajärven vedenpinnan säätelyksi. Vuonna 2024 haettiin ja saatiin maa- ja metsätalousministeriön NOUSU-ohjelmasta (vaelluskalakantojen elvyttämisojelma) 40 000 euron avustus pohjapataa koskevan vesilain mukaisen lupahakemuksen tekemiseen (suunnitelma ja hakemus). Suunnitelman sisällöstä neuvoteltiin vielä ELY-keskuksen kanssa ja vuonna 2025 kilpailutuksen kautta hyväksyttiin FCG Rakennettu Ympäristö Oy:n tarjous vaelluskalakantojen elvyttämistoimenpiteisiin ja vaellusreitit palauttamisen suunnitelmien laatimiseen.

Kalastuksen valvonta

Inarin kalatalousalue on hakenut rahastolta vuosittain määrärahaa kalastuksen valvonta- ja tiedotuskulujen kattamiseen. Rahaston hallitus on vuonna 2022 päättänyt, että talousarvioon sisällytetään kalastusalueelle myönnettävä 20 000 euron määräraha kalastuksen valvontaan (vuodesta 2001 alkaen avustettu). Määrärahalla palkataan kalastuksenvalvoja turvaamaan koko kunnan alueella arvokkaiden luonnonkutuisten kalojen elinvoimaisuus ja lisääntyminen. Hintatason nousu heijastuu myös kalastuksenvalvonnan kustannuksiin. Vuonna 2026 varataan 20 000 euroa kalastuksen valvontaan ja määräraha maksetaan Inarin kalatalousalueelle.

3.2. Elinkeinokalatalouden kehittäminen

Osana Euroopan meri- ja kalatalousrahaston Suomen toimintaohjelmaa on perustettu kalatalouden paikalliset toimintaryhmät. Niiden tehtävänä on edistää kalatalouden elinkeinoja

15.10.2025

alhaalta ylös –periaatteen mukaisesti. Lapin kalatalouden toimintaryhmä kehittää elinkeinokalataloutta mm. Inarin kunnan alueella. Ryhmän kautta voi saada rahoitusta kehittämishankkeisiin ja kaupallinen kalastaja myös kalastusmatkailun investointeihin. Ryhmä avustaa kalatalouden toimijoita mm. hakemaan investointitukia, ideoiden hankkeistamisessa ja kehittämis- ja koulutushankkeiden tukien hakemisessa. Lapin kalatalouden toimintaryhmä on osa Leader Pohjoisimman Lapin toimintaa, ja määräraha kunnan maksuosuuteen on ollut elinvoimajaoston talousarviossa. Elinvoimajaostolle ja yritys- ja kehittämispalveluille kuuluu kalatalouden elinkeinolliseen kehittämiseen liittyvät asiat.

4. Tulos- ja rahoituslaskelma vuodelle 2026

Menot ovat yhteensä 326 384 euroa. Ne katetaan Inarin kunnan kalatalouden kehittämisrahaston säännön mukaisesti rahaston tuotolla ja muilla tarkoitukseen saatavilla varoilla, Inarin kalanviljelylaitoksen vuokralla ja sijoitusten tuotolla sekä tarvittaessa rahastoa purkamalla.

Ostoissa suurin menoerä on energian osto, johon varataan n. 150 000 euroa. Tämä koostuu Inarin kalanviljelylaitoksen, kalahallien ja jäähileasemien energiakustannuksista. Kalanpoikasten ostoon ja istutuksiin varataan noin 20 000 euroa.

Rahaston ja Inarin Kiinteistöt Oy:n välisen sopimuksen kustannuksiin varataan rakennusten, alueiden sekä koneiden ja kaluston rakentamis- ja kunnossapitopalveluihin n. 50 000 euroa. Toiminnallisia muutoksena palveluiden ostoissa varataan Veskonien kalankäsittelylaitoksen laajentamishankkeeseen 5 000 euroa. Pieniä, alle 10 000 euron, ylläpitäviä kunnossapito yms. toimenpiteitä on mahdollista tehdä talousarvion puitteissa.

Luottamushenkilöiden palkkioista kertyy palkkakustannuksia, joihin on varauduttu.

Liiketoiminnan muut kulut koostuvat maa-alueiden ja toimitilojen vuokrista. Kuluihin sisältyy myös Inarin kalanviljelylaitoksen käyttökustannukset siltä osin, kun ne kuuluvat rahastolle.

Korkotuottoihin sisältyy (Inergia Oy:lta saatavien korkotuottojen lisäksi) Inarin kunnan maksama korko liittyen Kalatalousrahaston aikanaan maksamaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäri liittymismaksuun 122 000 euroa. Vuonna 2012 on sovittu, että kunta maksaa em. pääomalle 8 %:n koron. Vuotuinen korkotulo on 9 760 euroa.

Poistot on arvioitu ensi vuonna olevan n. 119 700 euroa.

5. Investoinnit vuodelle 2026–2028

Kalatalouden kehittämisrahaston investointeihin ei ole esityksiä vuodelle 2026. Suunnitteluvuodet tarkentuvat vuoden 2026 aikana.

15.10.2025

